

ישועת ישראל
JESCHUGNAT ISRAËL,
O F
I S R A Ë L S
VERLOSSINGE
E N E E U W I G E
BEHOUDENIS.

Voorgesteld uit GODS HEILIG WOORD, gestaafd, en
bevestigd met den TALMUD, en de schriften der
Oudste en vermaardste RABBYNEN, tot opwek-
king, overtuiging, en bekeering, van het
in de vier hoeken der Waereld verstrooide.

I S R A Ë L;

Door hunnen Broeder naar den Vleefche,
CHRISTIAAN SALOMO DUITSCH;

Predikant te Mydrecht.

DERDE DEEL.

I. Stuk.



Tot A M S T E L D A M.

By D. SWART en J. SCHOLTEN, Boekverkopers,
op de hoek van de Cingel en Oude Lelystraat.

1793.

VERVOLG

GODDELYKE EIGENSCHAP is, by wyze van *Perfoons verbeelding*, spreekende wordt ingevoerd. — Zoo leest men uitdrukkelyk in den Talmud, waar van de Wysheid gesproken wordt, het volgen-

Tract. Sanhedrin, pag. 38. Col. 1.

de: — *זו מידתו של הקב"ה / שברא את כל* " „ העולם בחכמה וכו' „ Dit is de EIGENSCHAP van den Heiligen Hooggelooften „ God, die de gansche Waereld met WYSHED gemaakt heeft."

Dan, wie ziet niet de ongegrondheid, ja de ongerymdheid ook van deze stelling? — In wat opzicht behoefde tog de *Wysheid*, als een EIGENSCHAP van God, met zoo veele verheffing en herhaaling van zich zelve te betuigen, dat zy van EEUWIGHEID geweest was? Zyn dan niet ALLE *Wezenlyke Eigenschappen Gods*, zoo volstrekt *Eeuwig*, als GOD volstrekt *Eeuwig* is! Waartoe dan zulk eene verheffing en herhaal van woorden, daar deze waarheid niet in twyffel getrokken wordt? — Wat zeg ik! — In wat opzicht zoude tog de *Wysheid*, als een EIGENSCHAP van God, van zich zelve kunnen betuigen, *Ik ben van Eeuwigheid af GEZALFD geweest?* vers 23: — *Ik ben GEBOORN als de afgronden nog niet waren?* vers 24: 25. — *Doe was ik een VOEDSTERLING by hem, en ik was dagelyks ZYNE VERMAAKINGEN, ten allen tyd voor zyn aangezicht spelende?* vers 30: 31. ik

Ik geef deze gewichtige vraagen, ter uwer beandwoording over.

Neen, Mannen Broeders! In deze Godspreek wordt spreekende ingevoerd, EEN GODDELYK PERSOON, zoo als Rabbi Schimon, Opper-Rabbyn te Frankfort aan den Main, in zyn boek *Falkut Schimoni*, tweede deel, in de verklaring over

Spreuken 8: 1. uitdrukkelyk zegt, *הל"ה* *falkut Schimoni, 2 d.* „ *de Wysheid niet?* dat is, de HEILIGE „ *HOOGGELOOFDE GOD.*" — Trouwens, deze spreekende Goddelyke Persoon, eigent zich met zoo veel nadruk toe: 1.) GODDELYKE WERKINGEN. *Te roepen op alle plaatsen, ieder een te vermaanen om te hooren, te verstaan en gewillig aan deszelfs onderwyzingen zich te onderwerpen.* vers 1—11. — 2.) GODDELYKE EIGENSCHAPPEN. *Raad, Wezen en Sterkte.* vers 12—14. — 3.) GODDELYKE OPPERMAGT. *Door wiens bestel de Koningen regeeren.* vers 15: 16. — 4.) GODDELYKE ALGENOEGZAAMHEID. *By wien is Rykdom, Eere, duurzaam Goed en Gerechtigheid.* vers 17—19. — En 5.) GODDELYKE BESTIERING en leiding omtrent zyne Liefhebbers tot eene Eeuwige gelukzaligheid, om hen bestendige goederen te doen beërven, en hunne Schatkameren te vervullen! vers 20: 21.

Maar wat meer is! In deze verheven Godspraak, wordt niet alleen een *Goddelyk Persoon*, maar een **ONDERSCHIEDEN GODDELYK PERSOON** van *Jehovah God den Vader*, spreekende ingevoerd! Ziet alleen vers 22: 24: 30 en 35. waar deze *Goddelyke Persoon* van zich zelve met zoo veel nadruk betuigt, *Jehovah bezat my; Ik ben geboren; Ik was een Voetsterling by hem; Die my vindt, vindt het leven, en trekt een welbehaagen van Jehovah*, enz. — En wie kan deze *Heerlyke Goddelyke Persoon* anders zyn, dan dat מִמְרָא יְהוָה MEMRA JEHOVAH, dat eeuwige zelfstandige Woord, DE ZOONE GODS? — Trouwens, de *Zoone Gods*, kan in vollen nadruk zich noemen הַכֹּחַ CHOCHMA, de *Wysheid*, (b) om dat hy is de *Eeuwige Wysheid des Vaders*, in wien alle *Schatten der Wysheid verborgen zyn*; en om dat hy *zyne oneindige Wysheid ten toon gespreid heeft*, niet alleen in het werk der *Scheping*, maar vooral in het werk der *Verlossing*, en wyze wegen die hy van Eden af gehouden heeft, en nog houdt, zoo met zyn Kerk in het gemeen, als met ieder Geloovigen in het bijzonder; waar over

(b) Zoo wordt de *Tweede Persoon* in het *aanbiddelyke Goddelyke Wezen*, door uwe *Kabbalisten*, in de *Tweede Sefira* ook genoemd הַכֹּחַ ЧОСНМА; de *Wysheid*. Ziet boven, pag. 183. in de Noot.

over men met verwondering moet uitroepen; O, *diepte des Rykdoms, beide der WYSHED en der kennisse Gods! Hoe onderzoekelyk zyn zyne oordeelen, en onnaspeurlyk zyne wegen!*

Dan, wat betuigt de *Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods, van zich zelve?* — **VIER** allergewichtigste *Waarheden!* — Vooreerst, zyn **EEUWIG BESTAAN** met den *Vader*. vers 22. — Ten tweeden, zyne **EEUWIGE VOORVERORDINEERING** tot *Middelaar*, door den *Vader*. vers 23. — Ten derden, zyne **EEUWIGE GENERATIE** van den *Vader*. vers 24–26. — En ten vierden, zyn **EEUWIG VERMAAK** by den *Vader*. vers 27–31. — Laat ik deze **VIER** gewichtige *Waarheden*, wat nader toelichten, en zelfs met uwe *Oude Rabbynische Schriften* bekrachtigen.

I. De eerste gewichtige *Waarheid*, die de *Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods*, ons hier leert, is, **ZYN EEUWIG BESTAAN MET DEN VADER**, vervat vers 22. waar hy van zich zelve betuigt, יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דְּרֹכָיו קָדָם מַפְעֵלֵי מַאֲוֹ *Jehovah bezat my* (c) in het beginsel zyns wegs,

(c) Het Grondwoord קָנָנִי KANANI, afkomstig van קָנָה KANA, waarvan de *Eeuwige zelfstandige Wysheid* zich hier bedient, beteekent *eigenlyk verkrygen, of bezitten* van iets, dat
P 4 me

korte uitbreiding, over Job, Cap. 3: 3. waar Job den dag zyner geboorte vervloekende, zegt, (volgens de uitbrei-

Targum Jona-
shan,
over Job,
Cap. 3: 3.

דא תלדית ביה ולילא די אמר אתברא גבר
 יהוה יומא (Targum Jonathan) יתברא
 א תברא It-
 BARA, ook in den zin van *Scheppen* genomen hebben, zoo dat men zyne uitbreiding zou moeten overzetten, Job vervloekte zynen dag, en zeide, *de dag verga daarin ik geboren ben, en de nacht in welken men zeide een Knechten IS GESCHAPEN?* — Zou hy niet door zulk eene vertaling den Hebreeuwſchen Grondtekst, waar het grondwoordt הורה staat, en volftrekt niet anders, dan door *ontvangen* vertaald kan worden, verminkt en vervalscht hebben? — Ten tweeden, zoude de Opperſte Wysheid, *de Zoone Gods*, volgens de uitbreiding van den Targum Jonathan, in het 22 vers van zich zelven betuigen, *Jehovah heeft my GESCHAPEN*, en in het 24 en 25 vers tot tweemaal toe, *ik was GEBOREN?* — Is dan het onderscheid tusſchen *geschapen* en *geboren*, niet Hemel hoog? —

d) Zegt

in de beteekenisſe van *Scheppen*, maar ook zomtyds in den zin van *Teelen*, *Genereeren* of *Baaren!* Leest alleen Pf. 102: 19. waar de woorden *תם נגרא יהלל יי* eigenlyk niet kunnen vertaald worden, *en het Volk dat geschapen*, maar *dat GEBOREN zal worden, zal den Heere looven.*

d) Zegt gy eindelyk, wy beroepen ons niet op den Targum Jonathan, nog veel minder op de Griekſche Overſetting, maar op het Hebreeuwſche Grondwoord zelfs! — יהוה קנני / JEHOVAH KANANI, moet volgens de kracht der beteekenisſe hier vertaald worden, *Jehovah heeft my GESCHAPEN*, zoo als Gen. 14: 19—22. hetzelfde grondwoord קנה KANA tweemaal voorkomende, vertaald is, DEN SCHEPPER van Hemel en Aarde. — Dan, ik wil volkomen toestemmen, dat men de woorden קונה שמים וארץ Gen. 14: 19—22. tweemaal voorkomende, zoowel kan vertaalen, *den Schepper*, als *den BEZITTER van Hemel en Aarde.* — Trouwens, JEHOVAH is door de *Schepping*, *de Bezitter van Hemel en Aarde*, zoo als reeds over de ruime betekenisſe van het grondwoord קנה KANA duidelyk is aangewezen. (h) — Maar de vraag is, of het grondwoord קנני KANANI, hier in deze Godſpraak vertaald kan worden, *de Heere HEEFT MY GESCHAPEN?* — Herinnert u slechts, het gene reeds gezegd is, en vooral het gene uit het verband bondig betoogd is, dat in deze verheven Godſpraak, de Eeuwige Wysheid des Vaders, als een Goddelyk

(h) Ziet boven, pag. 231. in de Noot.

lyk Persoon spreekende wordt ingevoerd, die zich toeëigent; Goddelyke *Werken*, Goddelyke *Eigenschappen*, Goddelyke *Opmermg*, Goddelyke *Algenoezzaamheid* en Goddelyke *Bestiering* omtrent zyne Liefhebbers, tot eene Eeuwige gelukzaligheid! En oordeelt zelve, of deze Heerlyke Goddelyke Persoon van zich zelve

zoude kunnen betuigen יהוה קנני *Jehovah heeft my GESCHAPEN?* — Een Goddelyk Persoon *geschapen!* en wel van *Eeuwigheid geschapen?* Is dit niet eene volstrekte *tweeledige tegenstrydigheid?* — De Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods, is wel HET BEGIN DER SCHEPPINGE GODS, als de werkende oorzaak, *door wien alle dingen geschapen zyn*, maar niet in den beginne, of voor zyne werken geschapen. — Moet gy dan niet gemoe-delyk overreed worden, dat in deze God-

spraak het grondwoord יהוה קנני JEHOVAH KANANI, door de Eeuwige Wysheid des Vaders, den Zoone Gods gebruikt, volstrekt niet anders kan vertaald worden, dan JEHOVAH BEZAT MY, of *beeft my verkreegen*, om hier door ZYN EEUWIG BESTAAN MET DEN VADER, door eene Eeuwige onbegrypelyke *Generatie* uit te drukken? — Trouwens, dit zal nog nader op het allernadruk-kelykste bekrachtigd worden, uit vers 24: 25.

II.) De

II.) De tweede gewichtige Waarheid, die de Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods, in deze verheven Godspraak ons leert, is, zyne *Eeuwige VOORVERORDINEERING TOT MIDDELAAR*, door den *Vader*, vervat vers 23.

waar hy van zich zelve betuigt מעולם

אין נסכתי מראש מקדמי אין *Ik ben van Eeuwigheid af GEZALFD geweest, van den aanvang, van de oudheden der Aarde aan.* — Eene waarheid die geen breedvoerig betoog noodig heeft, ja zelfs door uwe *Oude Rabbynen* volkomen toegestemd wordt.

Ik zal thans niet spreken van den *oorsprong* der zalvingen; noch hoe dat in de *Oude Joodsche Kerk* niet alleen het *Heilige der Heiligen, de Arke des Verbonds, de Tafel der Toonbraoden, de Kandelaar*, enz. maar voornaamlyk ook *PERSOONEN*, die tot gewichtige aanzienelyke *Ampten* geroepen werden, als *Propheeten, Priesters en Koningen*, volgens den uitdrukkelijken last van God, met de *Heilige Zalfolie* GEZALFD moesten worden. Dit zyn waarheden, die aan *Hebreeuwen* overvloedig bekend zyn. — En wat eigenlyk de *ZALVING*, omtrent de *Persoonen* die gezalfd werden, *te kennen gaf?* Hiervan

spreeken ook uwe *Rabbynen*, en vooral Rabbi *Abarbanel* zeer breedvoerig in zyne *verklaring*, over 1 *Koningen*, Cap. I. waar hy zeer nadrukkelyk zegt שהיתה

המשיחה לשתי הכלית האחד להויתה אות

הבחדה

Rabbi
Abar-
banel,
over
1 Kon. I.
pag. 5.
Col. 4.
Art. 1.

הבחירה האלהית לפי שהדבר או האיש אשר יבחר ה' בו / כדי להבדילו משאר הדברים ומאחיו / היה ראוי שיעשה בו פעול בו יוחד ויובדל / והוא יהיה המורה על היותו נבחר / ולכן נמשה כאלו אותה המשיחה היא אות וסימן על הבדלתו לגבוה / והמלך גב' להיות בחירתו עפי' ה' / היה ראוי שנדע היותו נבחר / ולזה היה נמשה התכלית השני היא / כדי להבין הנמשה לקבל השפע האלהי / ועל ידי אותה המשיחה תדבק בו ההשגחה העליונה / הלא תראה שאמרו במשנה שהכהן הגדול הנשאל באורים ותומים / היתה השכינה שורה עליו והיה מדבר כרוח הקודש / וראינו זה גב' במלכים / כי שאול מיד שנמשה צלחה עליו רוח ה' והתנבא ונהפך לאיש אחר / והיה זה בסבת המשיחה / ובדוד נאמר וימשח אותו בקרב אחיו ותצלח רוח ה' על דוד מהיום ההוא ומעלה / מורה שהמשיחה הכינוי וקדשו לקבל הרוח אלהי והשפע העליון

„ Dat de zalving geschiedde tot TWEE
 „ hooge doelëinden. — Het EERSTE
 „ doelëinde was, om tot een teeken te zyn,
 „ van de Goddelyke verkiezing. — Want
 „ nademaal de zaak of perfoon, die God
 „ zich verkooren had, van andere zaa-
 „ ken

„ ken of zyne medebroederen moest af-
 „ gefcheiden worden, was het betaamelyk
 „ dat 'er zekere plechtigheid omtrent
 „ hem gebruikt wierd, om hem door de-
 „ zelve aftezonderen en aftescheiden, en
 „ aangewezen wierd, dat hy hiertoe
 „ uitverkooren was. — En daarom werd
 „ hy GEZALFD, op dat die zalving een
 „ teeken en kenmerk zoude zyn, omtrent
 „ zyne AFZONDERING tot dien Hoogen
 „ Staat. — En zoo ook zelfs de KONING:
 „ vermids hy naar den mond des Heeren
 „ was uitverkooren, daarom werd hy ge-
 „ zalfd, op dat men zou weeten, dat hy
 „ van GOD verkooren was. (i) — En het
 „ TWEE-

(i) Rabbi Mosche Bar Maimon, zegt nadruk-
 kelyk, dat na de zalving van David tot Koning,
 en de HEBRE zyne belofte aan hem gedaan had,
Ik zal zyn Zaad in Eeuwigheid zetten, en zyn
Troon als de dagen der Hemelen, zoo dat de
 Koninglyke Regeering aan zyn Zaad erfelyk
 was, niet alle Koningen, die den Troon be-
 kdommen, gezalfd werden, maar alleen de-
 zulken, wiens Kroon- en Troonrecht, door andere Mededingers
 betwist werd. — Ziet hier zyne eigen woorden.

ואין מושחין מלך בן מלך אלא אם כן היתה שם אם
 מחלוקת או מלחמה, מושחין אותו כדי לסלק המלחמה.
 לפיכך משחו שלמה מפני מחלוקת ארונהו, ויואש מפני
 עתליה, ומשחו יהואחז מפני יהרקים אחיו. וכו'
 „ Men zalde den Zoone des Konings niet tot
 „ Koning, ten zy 'er TWEEFALT of TWIST
 „ plaats had, dan werd hy gezalfd, om van den
 „ twist een einde te maaken. — Daarom werd
 „ SALOMO gezalfd, wegens den twist met Ado-
 „ nia; en JOAS, om Athalia; en JOACHAS;
 „ om

Pl. 89;
 30.

Rabbi
 Mosche
 Bar
 Mai-
 mon, in
 Hil-
 choth
 Melä-
 chim,
 Cap. i;
 8-22.

„ TWEEDE doeleinde d.r zalving, was,
 „ om den gezalfden toetebereiden, (of be-
 „ kwaan te maaken) om de Goddelyke in-
 „ vloeden te ontvangen: en door middel van
 „ deze zalving, werd hy de bestiering
 „ en bescherming des Allerhoogsten deel-
 „ achtig. — Dit kunt gy zien, uit het
 „ geene onze Rabbynen in de *Mischna*
 „ gezegd hebben: want de HOOGE-
 „ PRIESTER, door de Urim en Tu-
 „ mim om raad gevraagd wordende,
 „ rustte de *Schechina*, (de Goddelyke
 „ Majesteit) op hem, en hy sprak door
 „ den HEILIGEN GEEST! — En dit
 „ zien wy ook in de KONINGEN. Want
 „ zoo ras als *Saul* gezalfd was, werd de
 „ GEEST DES HEEREN vaardig op hem,
 „ en hy *Propheteerde* en werd in een ander
 „ mensch veranderd. En dit gebeurde, om
 „ dat hy gezalfd was. — En zoo wordt
 „ 'er ook van *DAVID* gezegd; en Hy,
 „ (naamlyk *Samuël*) ZALFDE hem in het
 „ midden zynen Broederen, en de GEEST
 „ DES HEEREN werd vaardig over *David*,
 „ van dien dag en voortaan. Dit verstrekt
 „ tot een bewys, dat de zalving hem
 „ bekwaam gemaakt en geheiligd had,
 „ om den Goddelyken Geest en invloe-
 „ den des Allerhoogsten deellichtig te
 „ wor-

„ om zynen Broeder *Jofakim*.” — Dit leest
 men nog breedvoeriger in de verklaring van Rabbi
Abarbanel, over 1 Kon. 1. pag. 6. Col. 3.
 Art. 8.

1 Sam.
 10:
 6-14.

1 Sam.
 16:13.

„ worden, enz.” — Zeer wel ge-
 zegd. (k)

En wat verder betreft de *Perfoo-
 nen* door welken, de *stoffe* waarmede,
 en de *plaats* waar, de zalving verricht
 moest worden, en wat hierdoor al te *ken-
 nen* werd gegeven? Dit kunt gy ook zeer
 breedvoerig leezen, in de zoo even aan-
 gehaalde verklaring van Rabbi *Abarbanel*,
 over 1 Kon. 1. die zeer voortreffelyk
 is. — Alleen dit moet ik kortelyk aan-
 merken, dat de *wyze* of *FORMA* der zal-
 ving omtrent de *Koningen*, zeer verschil-
 lende was van die der *Priesteren*. Ziet
 hier de eigen woorden van den *Talmud*.

Tract.

תנו רבנן כיצד מושחין את המלכים / כמין
 נזר / ואת הכהנים כמין כ" / ומאי כמין כ" /
 אמר רב מנשיא בר גדיא כמין כף יוני וכו' *Tract.*
Hora-
joth,
 pag. 12.
 Col. 1.

„ De Rabbynen hebben geleerd, hoe
 „ werden de *Koningen* gezalfd? (het and-
 „ woord is) in de forma van een
 „ *KROON*. — En de *Priesters*? (het
 „ antwoord is) in de forma van een
 „ *CHI*. — En wat wil dit zeggen in de
 „ forma van een *CHI*? Rab *Mannasja bar*
 „ *Gad-*

(k) Daar van daan die geest der sterkte en dap-
 perheid, die zich aanstonds ontdekte, in het ver-
 slaan van den *Leeuw*, *Beer* en *Philistyn*! —
 Daar van daan de geest der *Wysheid* en *vreeze*
 des *Heeren*, die op hem rustte, en de *GEEST*
 DES HEEREN door wien hy sprak, zelfs in de
 laatste oogenblikken van zyn leven! Zoo als het
 blykt uit zyn *Swaanenzang*. 2 Sam. 23: 1-3.

„ *Gadda* zeide, in de forma van de „ *Griekſche Letter (X)* welke *xī* genoemd „ word.” — Maar waarom moesten juist de *Priesteren*, en vooral de *HOOGHE PRIESTER*, die eenmaal in het Heilige der Heiligen, met het bloed moest ingaan, om eerst voor zyne zonde, en dan voor de zonde des Volks verzoening te doen, waarom (vraag ik nog eens) moest juist de *Hoogepriester*, in de forma van de *Griekſche Letter Chi X*, die de gedaante van een *KRUIS* vertoont, gezalfd worden? — Buiten twyfel moet ook dit *Kruis-Teeken* der zalving des Hoogen Priesters, iets voortreffelyks afgebeeld hebben! — Maar wat anders, dan het zwaare *KRUISLYDEN* van den *Mesſias*, in zyne *Hooge Priesterlyke bediening*? Hoe dat hy als de *tegenbeeldige Hooge Priester*, door zyn *KRUISLYDEN*, niet met het bloed der *Bokken* en *Kalveren*, maar door zyn *EIGEN BLOED*, niet in het *Heiligdom* dat met handen gemaakt is, het welk is het tegenbeeld des waaren, maar in den *HEMEL* zelve ingegaan is, om nu te *verschynen* voor het *aangezichte Gods* voor ons! — Dan laat ik hier niet verder indringen. — Ik houde thans alleen nog maar in het oog, het hoofdzaakelyke van de verklaring van Rabbi *Abarbanel*; naamlyk; „ dat de *ZALVING* der *Propheeten*, *Priesters* en *Koningen* te kennen gaf, „ hunne *Goddelyke VERKIEZING* en *BEKWAAMMAAKING*, tot hunne *hierlyke* „ *bedieningen*.”

Als

Als nu de *Eeuwige Wysheid* des *Vaders*, de *Zoone Gods*, op de oude plegtigheid van de zalving der *Propheeten*, *Priesters* en *Koningen* zinspeelende, in onze aangehaalde *Godſpraak* van zich zelve betuigt, *טעולם נטכתי מראש מקדמי*,

„ *אין* Ik ben van *Eeuwigheid* af *GEZALFD* Spr. 8:23.
 geweest, van den *aanyang*, van de *oudheden* der *Aarde* aan, dan blykt het duidelyk, dat hy ons hierdoor leeren wil, *ZYNE EEUWIGE VOORVERORDINEERING TOT MIDDELAAR*, DOOR DEN *VADER*. Naamlyk: „ dat de *VADER* in dat „ *Eeuwige Verbond* des *Vredes*, hem tot *Middelaar* *VERORDINEERD* heeft, om in „ de volheid des tyds, als de *EMANUËL*, de „ *Godmensch*, voor de *gegeevenen* des *Vaders*, „ door zyne *daadelyke* en *lydelyke* *gehoorzaamheid*, aan de *Goddelyke rechtvaardigheid* *volkomen* te *voldoen*, en het *recht* ten „ *leeven* voor hen te *verwerven*, welke dan zyn „ *eigendom* zouden zyn, en als *KONING* „ *over* dezelve zoude *regeeren*, tot in *Eeuwigheid*; en het welk de *ZOON* ook *bewilligd* „ en op zich *genomen* had.”

EEN VERBOND! waar van zelfs uwe *Rabbynen* met zoo veele verheffingen spreken, en zelfs den *inhoud* van de *VERBONDS ONDERHANDELING* tusſchen den *Vader* en den *Zoon*, den *Mesſias*, in hunne *Schriften* woordelyk opgeeven. — Leest alleen met aandacht het geene Rabbi *Simon Ben Jochai*, in zyn *Heilig Boek SOHAR*, over *Gen. 1: 26.* pag. 26.

Q 3

Col.

Col. 120. zoo breedvoerig hier van zegt. — En laat ik ter uwer overtuiging, *het HOOFDZAAKELYKE van de Eeuwige Verbondsonderhandeling*, tusfchen den Vader en den Zoon, den Koning Mesfias, door Rabbi *Sichmon*, in zyn Boek JALKUTH SCHIMONI, met zoo veel verheffing en uitgebreidheid opgegeeven, kortelyk hier aanftippen. Ziet daar zyne

Jalkuth Schimoni, 2. d. over Jef. 60: 1. pag. 56. Col. 3. §. 359.

eigen woorden. התחיל הקב"ה מתנה עמו וכו' אמר ליה הללו שגנוזים אצלך / עונותיהם עתידים להכניסך בעול ברזל / ועשים אותך כעגל הזה שבהו עיניו / ומשנקן את רוחך בעול / ובעונותיהם של אלו עתיד לשונך להדבק בהכך / רצונך בכך וכו' אמר משיח לפניו רבשע בגילה לבי ובשמה לבי אני מקבל עלי / על מנת שלא יאבד אחד מישראל וכו' „ De Heilige Hooggeloofde God begon „ met den Mesfias in onderhandeling te „ treden, (naamlyk voor de Schepping „ der Waereld, zoo als uit het verband „ duidelyk blykt) en zeide tot hem, „ deze, DIE BY U VERBORGEN ZYN, (1) „ zullen U in het toekomende door hun- „ ne zonden, onder een Yzeren Juk (een „ zwaar

(1) Laat Rabbi *Schimon* liever zeggen, die IN U UITVERKOOREN zyn, voor de grondlegginge der Waereld, daar hy immers door die duistere woorden hetzelfde bedoelt.

„ zwaar lyden) brengen, en met u han- „ delen, gelyk men gewoon is met een „ Kalf, wiens oogen verdonkerd zyn; „ en zullen door dit zwaare lyden uwe „ ziel doen verfmachten, en door hunne „ zonden zal uw tonge aan U gehemelte „ kleeven! *Wilt gy hierin bewilligen? enz.* — „ Waarop de MESSIAS tot hem „ zeide, Heer, Schepper der Waereld! „ met vreugde en blydschap van myn harte, „ neeme ik al dit lyden op my, ONDER DAT „ BEDING, dat 'er geen een van Israël ver- „ looren gaa! enz.”

En nog breedvoeriger kunt gy, deze EEUWIGE VERBONDSONDER-
HANDELING, tusfchen den Vader en den Zoon, den Mesfias, ook leezen in het zeer oude en onder u zoo zeer be-
roemde boek PESIKTA RABBATHA, (m) pag. 62. Col. 1: 2. „ waar zelfs het zwaare „ lyden, in alle deszelfs byzondere deelen en „ trappen, door JEHOVAH GOD DEN „ VADER, aan den Zoon, den Mesfias „ voorgesteld, nog breedvoeriger wordt op- „ gegeeven; en waarop de Gezegende „ Mesfias, ONDER BEDING, dat 'er geen „ een van Israël zoude verlooren gaan, ge- „ andwoord heeft, Heer, Schepper der „ Waereld! al dit zwaare lyden neeme ik „ מאהבה UIT LIEFDE, met vreugde en „ blyd-

(m) Gedrukt te PRAAG, in quarto, zonder byvoeging van het Jaargetal.

„ blydschap op my. — En dit is het dat
„ 'er van hem geschreeven staat, נגש

Jes.
63:7.

„ והוא נענה ולא יפתח פיו „
„ eischt werd, werd by verdrukt, hy deed
„ zynen mond niet op.”

Ziet daar, dit is de taal van uwe eigen
Rabbynen, voor welke gy de hoogste
achtting hebt, en hunne woorden aan-
merkt כדברי אלהים חיים als woorden

van den leevendigen God! — Een taal!
die met de Geloofsleer der NAZAREËRS,
in het hoofdzaakelyke volkomen over-
eenstemt. — Trouwens, LIEFDE!
vrye eeuwige ontfermende liefde! was de
BRONÖORZAAK, die den Zoone
Gods, in de onbegonnen Eeuwigheid be-
woogen heeft, om in dat Eeuwig Verbond
des Vredes, zich als BORG te stellen, en
al dit zwaare lyden, door den Vader hem
voorgesteld, met vreugde en blydschap
op zich te neemen, op dat 'er geen een van
Israël, dat naar de verkiezing der genade is,
verlooren gaa! — Nog meer,

EEN VERBOND! dat de grondslag is
van het Genade Verbond, dat God zelfs
eerst aan onze gevallen Voorouders in
Eden heeft bekend gemaakt, vervat

Gen.
3: 15.

Gen. 3: 15. ואיכה אשית בינך ובין האשה
ובין זרעך ובין זרעה הוא ישובך ראש ואח
חשופנו עקב En ik zal vyandschap zetten

1885.

tuschen U en tuschen deze Vrouwe, en tus-
schen uwen Zaade en tuschen haaren Zaade,
en HY zal U den kop vermorselen, en gy zult
hem de versenen vermorselen. (n) En nader-
hand door de Heilige Patriarchen en Pro-
pheeten heeft laten verkondigen, en
door de Offeranden en Ceremoniën der
Wet laten afbeelden. — Eene waarheid
die zelfs uwe Rabbynen leeren en op het
allernadrukkelykste bevestigen. — Zoo
leest men in den Talmud uitdrukkelyk,

אמר רבי יוחנן כל הנביאים לא נתנבאו אלא
לימות המשיח „ Rabbi Jochanan heeft ge-

Tract.
Sanho-
drin.
Cap. 11.
pag. 99.

„ zegd, alle Propheeten hebben niets
„ anders gepropheteerd, dan alleen van
„ de DAGEN DES MESSIAS.” Hy wil
zeggen, de Messias is de HOOFDINHOUD
van alle de Propheeten.” — En wat den
ganschen schaduwachtigen Levitischen Gods-
dienst, en vooral de OFFERANDEN be-
treft? Hier van hebben ook uwe Oude
Rabbynen zeer breedvoerig en voortreffe-
lyk

(n) De groote geleerde Maimonides zegt in
zyn Boek MORE NEBUCHIM, nadrukkelyk:

„ Deze, is een van de wonderbaarste plaatsen More
„ der Heilige Schrift, welke men niet moet Nebu-
„ verstaan naar den letter, maar waarin chim,
„ groote Wysheid en VERBORGENHEID ligt Cap. 2:
„ opgestooten.” — Zeer wel gezegd. — Het 30.
is ook eene Verborgeneheid, die de natuurlyke
mensch niet begrypen kan! — Ziet het geene
reeds hier van gezegd is, in het TWEDE DEEL
van Israëls Verlossing, pag. 98-120.

lyk gefchreeven. Leest alleen het geene Rabbi Schimon ben Jochai zeer breedvoerig hier van zegt, in zyn Heilig Boek TIKKUNE SOHAR, pag. 47. enz. — Trouwens, dit is de reden waarom zelfs de OFFERANDEN, die, (om dat 'er volgens de stelling van

uwē Talmudische Rabbynen, אין כפרה
Tract. Juma,
 pag. 5.
 Col. 1. en
Sebachim,
 pag. 6.
 Col. 1.
 „ *אלא בדם* „ geen verzoening zonder bloed-
 „ *storting konde geschieden,*”) het voornaam-
 ste deel van den ganschen schaduwachtigen
 Godsdienst uitmaakten, met de komste
 van den MESSIAS moesten afgeschafte worden.
 Zoo leest men uitdrukkelyk in den

MEDRASCH THEHILLIM. כל הקרבנות
 בטלות לעתיד לבוא / וקרבת תודה אינו בטל
Medrasch Thehillim,
 pag. 121.
 Col. 1.
 §. 854.
 „ *Alle OFFERANDEN zullen in den toeko-*
 „ *menden tyd, naamlyk, met de komste van*
 „ *den Messias afgeschafte worden, maar de*
 „ *OFFERANDE DES LOFS zal nooit afge-*
 „ *schafte worden. enz.*” — En wat is de
 reden hiervan? Deze, om dat de MESSIAS,
 zyne Ziele tot een SCHULDÖFFER gesteld,
 de zonden verzoend, en eene eeuwige gerechtig-
 heid aangebracht hebbende, volgens de voor-
 zegging van Jef 53: 10. en Dan. 9: 24.
 moesten dus ook noodzaaklyk de OFFER-
 ANDEN, als schaduwē van den Mesias,
 die zich zelven door den eeuwigen
 Geest, Gode opgeofferd heeft, afge-
 schafte worden. — En hoe nadrukkelyk
 schryven ook niet uwe Rabbynen om-
 trent de Voorbeelden, zoo van PERSOONEN,
Isac,

Isac, Joseph, Moses, David, de Hooge
Priester; als van ZAAKEN: de Boom des
Leevens, het Paaschlam, het Manna, de Rots-
steen, de Kopeven Slange, de Arke des Ver-
bonds, het Heilige der Heiligen, de Kande-
laar, enz. die den MESSIAS op het aller-
beerlykste afgebeeld hebben? Leest alleen
 hunne Schriften die vol hiervan zyn, en
 vooral het Heilige Boek SOHAR. Dan,
 dit veld is te ruim om daar in te treden.
 Trouwens, DE MESSIAS IS GISTE-
 REN, EN HEDEN DEZELFDE, EN IN
 EEUWIGHEID! — Laat ik 'er dit nog
 byvoegen.

EEN VERBOND! waar van Jehovah
 deszelfs onveranderlykheid op het allerna-
 drukkelykst voorstelt, in de Prophetie

van *Jesaja, כי ההרים ימושו והגבעות* *Jef.*
תמוטינה / וחסרי מאתך לא ימוש וברית *54: 10.*
שלומי לא תמוט אמר מרחמך יהוה *Want*
 bergen mogen wyken, en heuvelen wankelen,
 maar myne goedertierenheid zal van u niet
 wyken, en het VERBOND MYNS VRE-
 DES zal niet wankelen, zegt *Jehovah uw*
Ontfermer. — En eindelyk

EEN VERBOND! waar van de Zoone
 Gods, de Mesias, meer dan eens
 met zoo veel nadruk spreekt. — Zoo
 wordt hy spreekende ingevoerd in den
tweeden Psalm (o) אספרה אל תק יהוה אמר *Pf. 2:*
אלי *7: 8.*

(o) Dat de geheele tweede Psalm op den
 MES.

אלי בני אתה אני היום ילדתיך שאל ממני
 ואתנה גוים נחלתך ואהותך אפסי ארץ
 Ik zal van het BESLUIT (p) verhaalen,
 Jehovah heeft tot my gezegd, Gy zyt myn
 Zoon, heden hebbe ik U gegeneerd. Eisch
 van

MESSIAS toegepast moet worden, bevestigen zelfs
 uw eigen Rabbynen; dit zal straks nader aangetoond
 worden.

(p) Het Hebreeuwsche Grondwoord חֶסֶד CHOK,
 wordt in de Heilige Schrift zeer dikwyls gebruikt,
 om aan te wyzen die *vaste ordening*, door God
 in de Natuurlyke dingen gesteld; en in het byzon-
 der aan die, welke de *onveranderlykste* zyn, by
 voorbeeld: aan de ZON en MAAN, datze hun licht gee-
 ven des *daags* en des *nachts*, ziet Jerm. 31: 35: 36.
 waar hetzelfde Grondwoord חֶסֶד CHOK voorkomt,
 en vertaald wordt *Ordering*. — Maar dit is aan-
 merkelyk, dat Jermia 33: 20: 21. waar Jehovah
 spreekt van het *Verbond* met David gemaakt,
 en deszelfs onveranderlykheid vergelykt, by de
 onverzettelyke *Ordering* des daags en nachts,
 in plaats van het woord חֶסֶד CHOK, gebruikt
 het woord כְּרִית BERTH, *Verbond*. Dus
 Jerm. 33: 20: 21. *spreekt de Heere, indien gy lieden כְּרִית*
 MYN VERBOND *van den dag, en MYN VER-*
 BOND *van den nacht, kunt vernietigen, zoo dat*
 dag en nacht niet en zy op hunnen tyd, zoo
 zal ook vernietigd kunnen worden MYN VER-
 BOND *met mynen Knecht David, enz.* — Hier
 uit blykt duidelyk, dat het Grondwoord חֶסֶד CHOK,
 hier in den tweeden Psalm voorkomende, eigenlyk
 te kennen geeft, zulk een onveranderlyk Verbond,
 dat zoo onherroepelyk is, ja nog onveranderlyker,
 als die vaste ordening die God aan de Zon en
 Maan, dag en nacht gesteld heeft.

van my en ik zal U de Heidenen geeven tot
 een Erfdeel, en de einden der Aarde tot uwe
 bezittingen. — Woorden, die zelfs door
 uwe Talmudische Rabbynen, op hunnen
 nog verwachten Mesfias toegepast wor-
 den. Ziet hier de eigen woorden van

den Talmud, תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד, *Tract.*
 להגלות במהרה בימינו / אומר לו הקב"ה *Succa,*
 שאל ממני ואתן לך / שנאמר אספרה אל הק *pag. 52.*
 יהוה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך *Col. 1.*

„ Onse Rabbynen
 „ hebben geleerd, de Heilige Hoogge-
 „ loofde God, zal tot den MESSIAS,
 „ den Zoone Davids, die in het kort in
 „ onze dagen zal geopenbaard worden,
 „ zeggen: *Eisch van my, en ik zal het U*
 „ *geeven, zoo als 'er geschreeven staat:*
 „ *Ik zal het besluit verhaalen, Jehovah heeft*
 „ *tot my gezegd, gy zyt myn Zoon, heden*
 „ *hebbe ik U gegeneerd; Eisch van my,*
 „ *en ik zal U geeven, enz.*” — En laat
 ik U slechts als met een vinger nog wyzen
 naar het Heilige Boek SOHAR, waar
 Rabbi Schimon ben Jochai, in zyne verklaa-
 ring over Parafcha Balak, het volgende
 zegt, ומנה יפיק בהאי יומא משיחא דרוד /
 ורוא דא אספרה אל חק י אמר אלי בני
 „ En van „ אתה אני היום ילדתיך / וכו”
 „ daar zal ten dien dage te voorschyn
 „ komen *de Mesfias, de Zoone Davids; en*
 „ dit

Sohar,
over Pa-
rafcha
Balak,
Col. 376.

„ dit is de VERBORGENHEID, Ik zal van
„ het besluit verhaalen, de Heere heeft tot my
„ gezegd, Gy zyt myn Zoone, heden heb ik
„ U gegeneerd, enz.” — En zoo hooren
wy ook den Zoone Gods den Mesfias, van
die Eeuwige Verbonds Onderhandeling met
nadruk fpreken, Pf. 40: 7: 8. waar hy
fprekende tot den Vader wordt inge-

Pf. 40:
7: 8.

וּבַח וּמְנַחָה לֹא הִפְצָה אֲנִיכִי כְרִית / או אַמְרַתִּי
לִי / עֲלָה וְהִטָּאָה לֹא שָׁאַלְתָּ / או אַמְרַתִּי
גַּם הִנֵּה בָאֲתִי בְּמַגֵּלָה סֵפֶר כְּתוּב עָלַי

geen lust gehad aan Slagtöffer en Spysöffer;
Gy hebt my de ooren doorboord; Brandöffer en
Zondöffer hebt Gy niet geëischt, doe zeide ik,
ZIE IK KOME, in de Rolle des Boeks is
van my gefchreeven. — Woorden, die in den
MEDRASCH RUTH RABBA, pag. 36.
Col. 1. zeer breedvoerig verklaard, op
den MESSIAS toegepast, en zelfs de
Plaatsen aangewezen worden, waar al IN
DE ROLLE DES BOEKS, van den Mesfias
gefchreeven staat, die gy zelven kunt
nazien.

Dit moet ik nog kortelyk aanmerken,
naamlyk, dat deze zyne Zalving, of VOOR-
VERÖRDINEERING tot Middelaar door den
Vader, in dat Eeuwige Verbond des Vredes,
ook noodzaaklyk tot haar gevolg moest
hebben, ZYNE BEKWAAMMAKING in
de Volheid des tyds, tot uitvoering van zyn
Middelaars bediening. Naamlyk, „ de over-
„ vloe-

„ vloedige maate van den Heiligen Geest,
„ waarmede hy in de volheid des tyds,
„ als de EMANUËL, de Godmensch,
„ in de Waereld komende, naar zyn men-
„ ſchelyke natuur overftort zoude worden,
„ om dus zyne MIDDELAARS BEDIE-
„ NING, waartoe hy in dat Eeuwige Ver-
„ bond des Vredes van den Vader Ge-
„ zalfd is, in alle DRIE AMBTEN, als
„ Propheet, Priester en Koning, daadelyk uit
„ te voeren.” — Trouwens, zoo hooren
wy VORST MESSIAS, als den grooten Ge-
zant des Vaders, van zich zelven met

nadruk betuigen. רַוּחַ אֲדֹנָי יְהוָה עָלַי / יְעַן

Jef. 61:
1.

De Geest van Adonai Jeho-
vah is op my, OMDAT Jehovah my gezalfd
heeft: (q) zoo dat de MESSIAS zelf ver-
klaart, dat zyne Zalving, naamlyk, zyne
EEUWIGE VOORVERÖRDINEERING
van Jehovah God den Vader tot Midde-
laar, de bronvoorzaak was, WAAROM de
Geest

(q) Aanmerkelyk zyn hier de verklaringen
van uwe Oude Rabbyoen, die uitdrukkelyk zeg-
gen, dat men hier niet moet denken aan eene
uiterlyke zalving met Olie, maar, aan eene
aanftelling, ordineering en verheffing tot een
zeer gewichtig Eerämp. — Leest alleen de
korte uitbreiding van den Targum Jonathan,

Tar-
gum
Jona-
than,
over deze woorden, die hy vertaalt: חֲלֵף דְּרַבִּי יְהוָה
„ Daaronder, dat Jehovah my tot deze waardig-
heid VERHEEVEN heeft.

over Jef.
61: 1.

Geest van Adonai Jehovah op hem rust, (r) om dus BEKWAAM te zyn, zyne Midde-laars bediening, in alle deszelfs DRIE AMBTEN, als Propheet, Priester en Koning, daadelyk uit te voeren: zoo als hy 'er ook onmiddelyk byvoegt het hooge doelëinde van God den Vader, in deze zyne Zalving en bekwaammaaking, naamlyk, om een blyde boodschap te brengen den zachtmoedigen; hy heeft my gezonden om de verbrookenen van harten te verbinden, om de gevangenen vryheid uit te roepen, en de gebondenen openinge der gevangenisfe. — Dan hier van zal ik in het vervolg breedvoeriger spreken.

III.) De derde gewichtige Waarheid, die de Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods ons hier leert, is, ZYNE EEUWIGE GENERATIE VAN DEN VADER, vervat vers 24—26. waar hy van zich

Spr. 8: 24-26. zelve met nadruk zegt באין תהומות חוללתי

באין מענות־מים: במים הרים המבש לפני גבעות חוללתי: על לא עשה ארץ וחווצות וראש עפרות תבל: IK WAS GEBOREN als de afgronden nog niet waren,

(r) Naamlyk, de Geest der Wysheid en des Verstands, de Geest des Raads en der Sterkte, de Geest der Kennisfe en der Vreeze des Heeren. Volgens de Goddelyke be-lofte. Jefaia, Cap. 11: 2.

ren, als nog geene fonteinen waren zwaar van water. Al eer de bergen ingevestet waren, voor de heuvelen WAS IK GEBOREN. Hy hadde de Aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch den aanvang van de stofkens der Waereld. — Woorden, die op zich zelven klaar zyn, en geene breedvoerige verklaring nodig hebben. — De Eeuwige Wysheid des Vaders, DE ZOONE GODS, betuigt hier van zich zelven, en dat met herhaaling tot tweemaal toe, IK WAS GEBOREN, en wel met nadruk, VOOR de afgronden en fonteinen, VOOR de bergen en heuvelen, VOOR de velden der Aarde, en de stofkens der Waereld: en dus EER DE WAE-RELD WAS, in de onbegrypelyke Eeuwigheid! — Gewichtige Waarheid!

Zegt gy, „ het Grondwoord חוללתי
„ CHOLALTI moet hier in een oneigen-
„ lyken zin opgevat worden, zoo als het-
„ zelfde grondwoord van de Schepping der
„ bergen, en Voortbrenging der Waereld,
„ in een oneigenlyken zin door Mofes,
„ Pf. 90. gebruikt wordt? waar hy van de
„ volstrekte Eeuwigheid Gods sprekende,
„ met nadruk zegt במים הרים ילדו פס. 98:
והחולל ארץ ותבל ומעולם עד עולם אתה
: אל „ Eer de bergen GEBOREN waren, en
„ gy de Aarde en de Waereld VOORTGE-
„ BRAGT had; ja van eeuwigheid tot eeu-
„ wigheid zyt gy God.” — Dan; wat
redenen zyn 'er, om van de eigenlyke betee-
R kee

kenisfe hier af te gaan? — Wat zeg ik! volgens deze opvatting, zoude de *Eeuwige Wysheid des Vaders*, DE ZOONE GODS, ons eigenlyk niet willen leeren zyne *Eeuwige Generatie*, maar oneigenlyk zyne **EEUWIGE SCHEPPING**; maar zoude dit niet, gelyk wy reeds klaar aangetoond hebben, eene volstreckte *tweeledige strydigheid* in zich behelzen? Ziet boven, pag. 238. — Neen, Mannen Broeders, het Grondwoord חוללתי CHOLALTI, moet hier in deszelfs *eigenlyke beteekenisfe* opgevat worden, zoo als het ook den Chaldeeuwfchen Uitbreider *Jonathan Ben Uziel*, in deze aangehaalde Godspraak nadrukkelyk vertaald heeft, אהלידית, IK BEN GEGENEREERD: En dus leert ons hier de *Eeuwige Wysheid des Vaders*, de Zoone Gods, ZYNE EEUWIGE GENERATIE VAN DEN VADER.

Trouwens, deze *Eeuwige Generatie*, is ook alleen de eenigste grond, waarom de *Messias* in de Heilige Schrift den Heerlyken naam draagt van Zoon! Gods Zoon! — Het is waar, *Gods Keurlingen*, worden ook uit kracht van *aanneeming* genoemd בני אל חי

Kinderen, of liever ZONEN DES LEVENDIGEN GODS! — *Israëls Overheerden*, werden ook uit kracht van de *Hooge Bedieningen* of Ampten waarin God hen gesteld had, met den Eere naam van

פ. 82: 6. בני עליון *Kinderen*, of liever ZONEN DES AL.

ALLERHOOGSTEN bekroond! — En laat ik nog hooger opklimmen, de *Engelen*, worden ook uit kracht van *Schepping*, met nadruk genoemd בני אלהים *Kinderen*, of *Job 1: 6.* 2: 1. en 37: 6: 7. liever ZONEN GODS! — Dan, ik zal alleen, en dat wel zelfs omtrent de *Engelen*, de Heerlykste, voortreffelykste en volmaakste onder alle de *Schepfelen*, U als **HEBREEUWEN** vragen, *tot welken der Engelen heeft God ooit gezegd*, GY ZYT MYN ZOON, HEDEN HEB IK U GEGENEREERD? Kunt gy dit ergens in *Moses* en de *Propheeten* aantoonen? — Neen, Zoonen *Abrahams!* in die betrekking hooren wy alleen den GEZEGENDEN **MESSIAS** in vollen nadruk van zich zelve spreken, in den *tweeden Psalm*. אפ. 2: 7.

אל חק יהוה אמר אלי בני אתה היום ילדתיך *Ik zal van het besluit verhaalen*, (s) *Jehovah heeft tot my gezegd*, GY ZYT MYN ZOON, HEDEN HEB IK U GEGENEREERD.

Ik weet zeer wel, dat *Rabbi Lipman*, in zyn boek *NIZACHON*, op eene onbeschaamde wyze zyne snoode lastertaal tegen de *Nazareërs* uitbraakt, en alle poogingen aanwendt, om U op te dringen, dat deze geheele *tweede Psalm* op *DAVID* moet toegepast worden. — Ziet hier zyn eigen

(s) Van het *besluit* of *Verbond* is reeds breedvoerig gesproken, pag. 252, in de Noot.

*Sepher Niza-
chon,*
over
*Ihehi-
lim,*
pag. 84.
Col 1.
§ 269.

eigen woorden ה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך כאן הרבה הנוצרים לחטות כלפי מעלה לומר שיש בן לאלוה שגולד / ומפרשים הכל על הנוצרי / ומעות הוא בידם / כי כל המזמור מוכיח שעל דוד עצמו קאי / "Jehovah heeft tot my gezegd, Gy zyt

„ myn Zoon, heden heb ik u Gegenereerd. — Hier lasteren de NAZAREËRS groote-lyks den Hoogen God, met te zeggen, „ dat God een Zoon heeft, dien hy Gege- nereerd heeft, en pasfen dit alles verder „ toe op den NAZAREËR! — Maar de „ dwaaling is in hunne handen: want de „ geheele inhoud van dezen Psalm, wyst „ duidelyk aan, dat dezelve op DAVID „ moet toegepast worden, enz.”

Dan, heb ik wel noodig deze uwen dwaalende Rabbi breedvoerig te wederleggen? daar uwe eigen Rabbynen, de zuivere leere der waarheid, omtrent deze groote verborgenheid, reeds lang op het allernadrukkelykste bekrachtigt hebben! — Zegt niet Rabbi Salomo Farchi, in zyne verklaring over het eerste vers uitdruk-

Rabbi kelyk, רבותינו דרשו את הענין על מלך, „ Onse Rabbynen hebben den geheele „ den inhoud van dezen Psalm op den MESSIAS „ toegepast?” — Erkent niet zelfs Rabbi *Aben Esra*, in zyne verklaring over het

twes-

ואם על המשיח *Rabbi Aben Esra*, over Pf. 2:2. „ der is, als men dezelve op den MESSIAS „ toepast? — En laat ik ten overvloede nog maar kortelyk aanstippen, wat uwe Rabbynen hier en daar in hunne verklaaringen in het byzonder zeggen.

Zoo leest men in den *Falkuth Schimoni*, over Pf. 2 vers 2—5. *De Koningen der Aarde stellen zich op, en de Vorsten beraadslagen te samen* ועל יהוה ואל משיחו tegen JEHOVAH en tegen ZYNEN GEZALFDEN, enz. woordelyk het volgende. —

לליסמי שעמד ומנאץ אחר פלטרין של מלך / ואומר אם מוצא בן המלך / אני הופסו ואני הורגו וצולבו וממיתו מיתה המורה / ורוח הקודש מלעגת עליו / ושב בשמים *Falkuth Schimoni*, over Pf. 2 vers 2-5. „ Zy beraadslagen te samen, TE-

„ GEN JEHOVAHEN ZYNEN GEZALFDEN; als een *Moordenaar*, die naar „ het Paleis des Konings staat, en op „ eene schandelyke wyze hetzelfde be- „ handelt, en zegt, indien ik den Zoon „ DES KONINGS vinde, ik zal hem van- „ gen, en ik zal hem vermoorden, ja ik zal „ hem KRUYSIGEN, en hem een gewel- „ digen smertelyken dood doen sterven. — „ Maar de HEILIGE GEEST zal hem be- „ spotten, die in den Hemel woont zal hem „ belachen.” — Even dit kunt gy nog

R 3 breed-

breedvoeriger leezen in het beroemde boek *Mechilta*, pag. 29. Col. 1. (t)

Zoo word ook door Rabbi Saadja Ha-gaon, in zyne verklaring over *Daniel*, Cap. 7 vers 13: 14. op den MESSIAS met nadruk toepassende, het zesde vers van den tweeden Psalm ter nadere bekrachtiging aangehaald. Ziet hier zyn

Rabbi
Saadja
Haga
on, over
Dan. 7:
13:14.

eigen woorden. — הזה הויה בחווי לילא /

וארו עם ענני שמיא כבר אנש אתה הוה /

זרו משיח צדקיני וכו' והנה עם ענני שמיא /

הם מלאכי צבא השמים / זו היא רוב

הגדולה שיתן הבורא למשיח וכו' ועד עתק

יומיא מטא וקדמוהי הקרבוהי / כדכתיב נאם

יהוה לאדוני שב לימיני * וליה יחב שולטן ויקר

ומלכו וכו' / ככתוב ואני נסכתי מלכי / וכתוב

ויתן עון למלכו וירום קרן משיחו / ולא תסור

מלכותו / ולא תשחת עדי נצח נצחים *

Dan. 7:13: 14
„ Voords zag ik in de nachtgezichten, en
„ ziet!

(t) De Plaatsen, waar al de woorden van het tweede vers in uwe Rabbynische Schriften aangehaald, en op den MESSIAS toegepast worden, zyn te menigvuldig en te uitgebreid dat ik de zelve hier zoude kunnen plaatsen, maar zal u alleen als met een vinger wyzen naar den *Me drasch Esther*, pag. 107. Col. 4. — *Tanchu ma*, pag. 55. Col. 2. — *Pirkeé Rabbi Eliézer*, Col. 19. — En vooral naar den *Sohar*, over Gen. pag. 74 Col. 292-293.

„ ziet! daar kwam een met de Wolken des

„ Hemels, als eenes menschen Zoone; deze

„ is DE MESSIAS, ONZE GE-

„ RECHTIGHEID, enz. — En

„ met de Wolken des Hemels; dat zyn DE

„ ENGELN, de Hemelsche Heirschaa-

„ ren; waardoor wordt aangewezen, de

„ groote Heerlykheid, die God den MESSIAS

„ geeven zal, enz. — En by kwam tot den

„ ouden van dagen, en zy deden hem voor

„ denzelven naderen; dat is het gene 'er

„ geschreeven staat, JEHOVAH heeft ge-

„ zegd tot mynen Heere, zit aan myne rech-

„ terhand. — En hem werd gegeeven Heer-

„ schappy en Eere, en het Koningryke; zoo

„ als 'er geschreeven staat, IK TOG

„ HEBBE MYNEN KONING GEZALFD,

„ OVER SION, DEN BERG MYNER

„ HEILIGHEID: En zoo als 'er ook ge-

„ schreeven staat, En hy zal zynen Koning

„ sterkte geeven, en den Hoorn zynes Ge-

„ zalfden verhoogen. — En zyne Heer-

„ schappy is eene Eeuwige Heerschappy,

„ en zyn Koningryke zal niet bedorven

„ worden tot in Eeuwigheid der Eeuwig-

„ heden." — Maar nog nadrukkelyker

is de verklaring van Rabbi ABEN ESRA,

over het zesde vers, waarover hy het vol-

gende zegt. ואני נסכתי מלכי על ציון הר

קדשי / ה הוא נתלתו והם עמך ונתלתך /

ובמורה להשתחוות למלך ה צבאות שהוא

המשיח / כדרך וישתחוו לו כל מלכים *

„ Ik

Pf. 110:

1.

Pf. 2:6.

1 Sam.

2:10.

Rabbi

Aben

Esra,

over

Pf. 2:6.

264 ISRAELS VERLOSSING

„ Ik tog hebbe mynen Koning gezalfd, over
 „ Sion, den Berg myner Heiligheid: Jeho-
 „ vah is zyn erve, en zy zyn uw Volk
 „ en uw erfdeel, zoo als 'er gezegd wordt,
 „ (naamlyk van de overgebleevene van
 „ alle Heidenen, die tegen Jerufalem
 „ zullen gekomen zyn, dat die zullen van
 „ Jaar tot Jaar optrekken,) om aan te bid-
 „ den den Koning den Jehovah der Heirscha-
 „ ren, dewelke is DE MESSIAS. —
 „ En gelyk 'er elders gezegd wordt, ja
 „ alle KONINGEN zullen zich voor Hem ne-
 „ derbuigen, en alle HEIDENEN zullen
 „ Hem dienen!“ — Zoo dat Rabbi *Aben*
Esra, in zyne verklaring, dit zesde vers
 niet alleen duidelyk op den MESSIAS
 toepast, maar zelfs den MESSIAS, dien
Jehovah tot Koning gezalfd heeft, over *Sion*,
 den Berg zynere Heiligheid, met nadruk erkent,
 niet slechts als eens menschen Zoon,
 maar ook te gelyk als DEN KONING,
 DEN JEHOVAH DER HEIRSCHAAREN,
 denwelken de Heidenen zullen aanbidden en die-
 nen, en voor wien de Koningen zich zullen
 nederbuigen! — Welk een krachtig be-
 wys voor de GODHEID van den Mesfias,
 den Zoone Gods!

En hoe nadrukkelyk vers 7 en 8. zelfs
 door uwe *Talmudische Rabbynen*, en vooral
 in het Heilige Boek *Sohar* op den MESSIAS
 toegepast wordt, heb ik zoo even,
 pag. 253. reeds aangewezen, en dus on-
 nodig te herhaalen. — En even zoo
 wordt ook, vers 10 en 12. door uwe
Rabbynen op den MESSIAS met nadruk
 toe-

Zach.
14: 16.

Pf. 72:
11.

EN EEUWIGE BEHOUDENIS. 265

toegepast. — Rabbi *Aben Esra* zegt in

zyne verklaring het volgende. הנה עבדו

את יהוה כנגד על יהוה / ונשקו בר על
 „ Dienet *Jehovah*, heeft be-

Rabbi
Aben
Esra,
over
Pf. 2: 11
en 12.

„ trekking op JEHOVAH: En kusset den
 „ Zoon, heeft betrekking op ZYNEN
 „ GEZALFDEN: van welke beiden in
 „ het tweede vers gesproken is, *De Konin-*
 „ *gen der Aarde stellen zich op, en de Vorsten*
 „ *beraadslaan te zamen, tegen JEHOVAH*
 „ *en tegen ZYNEN GEZALFDEN.*” —

En dus worden wy zelfs, volgens de ver-
 klaaring van Rabbi *Aben Esra* ten hog-
 sten verplicht, den Mesfias, den Zoone Gods,
 dezelve GODDELYKE EERE toe te bren-
 gen, als aan *Jehova God den Vader!* —
 En met recht. — Trouwens, die den
 ZOONE niet eert, eert ook den VADER
 niet! — Nog nadrukkelyker is de taal
 van Rabbi *Schimon Ben Jochai*, in zyn
 Heilig Boek *SOHAR*. Ziet hier zyn eigen

woorden. אנת הוא בר רעיא מהימנא / עלך
 אחמר נשקו בר / ואנת הוא רבן דישראל / רב
 לתרא / רבן דמלאכי השרת / בר לעלא /
 „ O, Gy zyt de Zoon,

Sohar,
over
Gen.
pag. 88.
Col. 318.

„ de GETROUWE HERDER! Op U
 „ is gezegd KUSSET DEN ZOON! Gy zyt
 „ *Israëls Heer! Een Heer over alles wat be-*
 „ *neden is! Een Heer der dienstbaare Enge-*
 „ *len! De Zoon des Allerhoogsten! DE*

R 5

„ Zoon

„ ZOON VAN DEN HEILIGEN HOOG-
„ GELOOFDEN GOD!" — En zeer
aanmerkelyk is ook de *Targum Jonathan*,
in zyne korte uitbreiding over de *laatste*
woorden van dezen Psalm, waar hy zegt

Tar-
gum
Jona-
shan,
over
Pf. 2:12.

„ טוביה לכל דסברין במימריה „ *Welgelukza-*
„ *lig* zyn alle die *betrouwen* op het MEMRA!
„ waar door hy den *Zoone Gods* bedoelt,
„ zoo als reeds breedvoerig aangetoont
„ is." — Welk een krachtig bewys
alweder voor de GODHEID DES ZOONS!
Daar immers deze *Geloofsplicht* alleen
omtrent GOD moet uitgeoeffend wor-
den, en zelfs een *vloek* wordt uitge-
sproken over den genen *die op een mensch*
vertrouwt. Jerm. 17: 5.

Oordeelt zelf, Mannen Broeders! moet
dan de dwaalende Rabbi *Lipman* zich
niet schaamen, dat hy u wil opdringen,
dat deze geheele Psalm op DAVID moet
toegepast worden! — Heeft hy dan
nooit de verklaringen van uwe *Oudste*
Rabbynen gelezen? — Of zoude hy ook
deze Erenswaardige Mannen in Israël,
om dat zy dezen *tweede Psalm*, en vooral
het *zevende vers* op den MESSIAS toege-
past, en hem als den ZOONE GODS,
uit kracht van zyne *Eeuwige Generatie*,
erkent hebben, ook voor *Godslasteraars*
verklaren? — En wat zyne *tweede las-*
tertaal betreft? Naamlyk, dat hy de
NAZAREËRS op eene onbeschaamde
wyze als *Godslasteraars* verklaard, om
dat zy den geheelen Psalm, en vooral
het

het *zevende vers*, op JESUS DEN NAZA-
REËR toepasfen, en hem voor den
ZOONE GODS erkennen, *in hem gelooven*
en op hem vertrouwen, is hier den tyd
nog niet te wederleggen, nog de zui-
vere *Geloofsleer der Nazareërs* te verde-
digen. — Dit zal in het vervolg, wan-
neer wy van JESUS DEN NAZAREËR,
als den waaren beloofden *Mesfias*, op-
zettelyk zullen spreken, gepaster kun-
nen betoogd worden, dat hy waarlyk is
DE MESSIAS, DE ZOONE DES LEVEN-
DIGEN GODS!

Dit moet ik egter nog kortelyk aanmer-
ken, dat uit het gene 'er gezegd is, dui-
delyk blykt, dat de gezegende *Mesfias*,
aan de Vaderen beloofd, DE ZOONE GODS
is, niet uit kracht zyner *Heiliging* of *Zal-*
ving tot het Middelaars Ampt en *Zending*
in de Waereld.—Noch uit kracht van zyne

Wondergeboorte uit eene עלמה MAAGD. —
Noch uit kracht van zyne *luifteryke op-*
standing uit den dooden, en daarop volgende
verhooging aan 's Vaders rechterhand. —
Neen Joodsche Mannen! alle deze opge-
noemde waarheden, moesten uw verstre-
ken tot allerkrachtigste *bewyzen*, dat hy
waarlyk DE ZOONE GODS moet zyn,
maar kunnen als gene *redenen* opgegeven
worden van zyn *Zoonschap*. — Neen,
zulke dwaalende stellingen, zal geen *waar*
Israëlit, dien het waarlyk om de waarheid
te doen is, nooit kunnen omhelzen. —
Maar hy is DE ZOONE GODS, alleen uit
kracht

Jes.
61: 1.

Jes.
7: 14-
Pf. 16:
10. en
110: 1.

kracht van zyne Eeuwige Generatie van den Vader, zoo als de Eeuwige Wysheid des Vaders tot tweemaal toe van zich zelve

Spr. 8: 24-26. betuigt, IK WAS GEBOREN voor de afgronden en fonteinen, voor de bergen en heuvelen, voor de velden en de stofkens der Waereld waren, en dus EER DE WAERELD was! in de onbegrypelyke Eeuwigheid! —

En zoo als Vorst Mesias in den tweeden Psalm spreekende ingevoerd, het besluit verhaalende, deze groote verborgenheid zelve ons stervelingen in volle nadruk

Pf. 2: 7. leert, יהוה אמר אלי בני אתה היום ילדתיך
Jehovah heeft tot my gezegd, GY ZYT MYN ZOON, HEDEN HEB IK U GEGENEREERD! — En wat hebt gy tog tegen deze allergewichtigste waarheid in te brengen?

a) Zegt gy, „ in den tweeden Psalm „ wordt immers niet gesproken van eene „ Eeuwige, maar van eene Tydelyke GENERATIE, zoo als Vorst Mesias geopenbaard zynde, met nadruk van zich „ zelve betuigt, Jehovah heeft tot my

„ gezegd, gy zyt myn Zoon יהוה ילדתיך „ HEDEN heb ik U Gegeneerd.” — Dan, volgens deze stelling, zou de betuiging van den gezegenden Mesias, niet volstrekt sryden tegens zyn eigen Goddelyk onderwijs, als de Eeuwige Wysheid des Vaders, die van zich zelve tot tweemaal toe betuigt, IK WAS GEBOREN voor de af-

Spr. 8: 24-26. gronden en fonteinen, voor de bergen en heuvelen,

len, voor de velden der Aarde en de stofkens der Waereld waren, en dus EER DE WAERELD WAS? — Wat zegge ik! indien hier alleen eene Tydelyke Generatie bedoeld wierd, dan moest de Mesias ook alleen maar een bloot mensch zyn, maar hoe konden wy dan verplicht worden, hem te KUSSEN, en op hem te VERTROUWEN, daar deze Geloofsdaaden alleen omtrent JEHOVAH, den Eerenswaardigen God, moeten uitgeoeffend worden? — Maar boven dit alles, moet ik alleen kortelyk vragen, kan 'er wel by GOD, by wien duizend Jaaren als de dag van gisteren zyn, die van Eeuwigheid bestaat, zonder begin, zonder einde, en zonder vervolg van tyd, een heden of gisteren kunnen plaats hebben? Zulke gedachten kunnen immers by gene Hebreewen opkomen! — By God heeft niets anders plaats dan een Eeuwige onveranderlykheid. — JEHOVAH zelve drukt zyn Eeuwig onveranderlyk bestaan met nadruk uit, door hetzelfde

grondwoord, Jef. 43: 13. גם כיום אני הוא ^{Jef.}
ook eer de dag was, (of liever volgens de ^{43: 13.}
kracht van het Grondwoord, מיום MIJ-
JOOM, van den dag, of, VAN HEDEN af)
ben ik; welke woorden door den TARGUM
JONATHAN, in zyne korte uitbreiding na-
der vertaald worden אף מעלמא אנא הוא ^{Tar-}
Ook van EEUWIGHEID ben ik. ^{gum}

b) Zegt gy, „ Gegeneerd! En wel ^{Jona-}
„ van EEUWIGHEID Gegeneerd! Waarin ^{than,}
^{over Jef.}
„ be. 43: 13.

„ bestaat tog deze EEUWIGE GENERA-
„ TIE des Zoons?” — Zeker een aller-
gewichtigste vrage! — En hoe zal ik
nietig aardwurm durven ondernemen om
dezelve te beantwoorden? — Maar ver-
gunt my dat ik vooraf ook aan U eene
vraag voorstelle. — Eene vraag, die ik
niet doen zal om maar wat te vragen;
maar eene vraag die AGUR met zoo
veel nadruk ter beantwoording opgeeft.

Spr. 30: 4. *Wie is ten Hemel opgeklommen en nederge-
daalt? Wie heeft den wind in zyne vuisten
verzammelt? Wie heeft de wateren in een
kleed gebonden? Wie heeft alle de einden der
Aarde gesteld? מה שמו ומה שם בנו כי
Hoe is ZYN NAAM, en hoe is de
naam ZYNS ZOONS, zoo gy het weet? —
Zoudt gy wel Joodsche Mannen! deze
vrage kunnen beantwoorden? — Hoe
zoudt gy dan van my kunnen vorderen,
om in deze groote verborgenheid, die
zelfs de Engelen niet begrypen kunnen,
met myn bekrompen verstand in te drin-
gen, en u eene beschryving te geven,
waarin de EEUWIGE GENERATIE des
Zoons bestaat? — Neen geliefde Broeders!
hier bezwykt myn verstand, en ik moet
bekennen, deze kennis is my te wonder-
baar, zy is my te hoog, ik kan daar niet
by! — Dit alleen kan ik u volgens het
woord der waarheid antwoorden, dat de
EEUWIGE GENERATIE DES ZOONS
alleen hierin bestaat, gelyk de VADER
het*

het leeven heeft in zich zelve, alzoo heeft
hy ook den Zoon gegeeven het leeven te
hebben in hem zelve. — Het is waar, de
zeer beroemde Rabbi Schimon ben Jochai,
heeft in zyn Heilige Boek SOHAR,
over deze Geloofsverborgenheid zeer
breedvoerig, verheven en voortreffelyk
geschreeven; die ik maar kortelyk
hier zal aanstippen. Ziet hier zyn
eigen woorden.

מאן דאוליד ליה אוליד, *Sohar,*
בחשאי דלא אשתמע כלל כיון דנפיק *over*
מניה / מאן דנפיק אשתמע לבר *Gen.*
וכו' ובגניי כך כלא אחיד דא ברא נהיר *pag. 4.*
ברהי ובהאי סליק כלא / כלא סלקון ואחידן *Col. 15:*
ביה / ואיהו ממי ואגניו באתר דאין סוף וכלא *16.*
" Nadrukkelyke taal! — Maar ik
schaame my ook niet in dezen openhartig
te bekennen, wat poogingen ik gedaan
hebbe, echter my niet bekwaam vinde,
om dezelve, wegens derzelve verheven-
heid, in volle kracht woordelyk te kunnen
vertaalen. — Uwe Geleerde Rabbynen,
die deze verheven taal verstaan, zullen
dit volkomen toestemmen, dat dezelve
in haare volle nadruk en verhevenheid
woordelyk niet vertaald kan worden. — Het
hoofdzaakelyke wat deze Hooggeleerde en
Eerenswaardige Joodsche Rabbyn, van
deze Geloofsverborgenheid zegt, komt
voornaamlyk hierop uit, „ dat HY die
„ Gegeneerd heeft, heeft Gegeneerd
„ door

„ door eene inblyvende daad; en dat HY
 „ die *Gegenereerd is*, heeft deze verbor-
 „ genheid geopenbaard. — De een is met den
 „ anderen op het allernaauwste ver-
 „ eenigd. — *Het eene LICHT is in het*
 „ andere LICHT! — *Alles is maar EEN,*
 „ en vereenigd באין סוף BEËN SOPH, in het
 „ Oneindige.” (y) — En zoo verheven,
 maar tevens veel klaarder spreekt ook de-
 zelfve geleerde Man van deze groote ver-
 borgenheid, in zyn *Tweede Boek*, ge-
 naamd TIKKUNE SOHAR, waar hy
 vooraf van מטטרון METTATRON, waar-
 door hy het Memra Jehovah, den Zoone
 Gods bedoelt, (x) breedvoerig gespro-
 ken hebbende, onmiddelyk deze zeer na-
 drukkelyke woorden laat volgen ולידת ביה
 „ En בריאה ויצירה ועשיה / אלה אצילותא

Tik-
 kune
 Sohar,
 Cap. 67.

„ by, (naamlyk מטטרון METTATRON de
 „ Zoone Gods) is niet geschapen, niet gefor-
 „ meerd, niet gemaakt, maar EEN UITGANG!”
 — En wat bedoelt hy hierdoor anders, dan
 zyne *Eeuwige Generatie?* — Trouwens,
 zoo word VORST MESSIAS in de Pro-
 phetie van Micha, ten opzichte van zyne
Goddelyke Natuur en Eeuwige Generatie met
 na-

(y) Waardoor hy het *Goddelyke Wezen* be-
 doelt. Ziet boven, pag. 184. in de Noot.

(x) Ziet boven, pag. 211-220.

nadruk beschreeven, ומוצאותיו מקדם מימי
 * עלם WIENS UITGANGEN ZYN van
 ouds, van de dagen der *Eeuwigheid*. (y)
 c) Zegt gy; „ Met dit alles, is
 „ onze gedaane vrage nog niet beand-
 „ woord? — Waarin bestaat tog deze
 „ EEUWIGE GENERATIE des Zoons?
 „ In een uitgang van den Vader! — In eene
 „ inblyvende daad van den Vader! — En op
 „ zyn hoogst genomen (zoo als gy zegt,) —
 „ in het mededeelen van het leeven van den
 „ Vader aan den Zoon, om hetzelfde te heb-
 „ ben in hem zelven, gelyk de Vader het
 „ leeven heeft in hem zelven! — Wie kan
 „ dit begrypen? — En zoude dit niet
 „ stryden tegens de REDEN, te gelooven
 „ het geene men niet kan begrypen?” —
 Zeker, zoo redineerd het verdorven
 vleesch! — Maar ik moet al weder vra-
 gen; zoude dit niet stryden tegens de
 Reden, dat men met de Reden zou willen
 begrypen zulke eene hooge verborgen-
 heid, die de REDEN verre te boven gaat, en
 door de Reden niet begreepen kan wor-
 den? — Nog meer! begrypt gy wel al-
 les door de Reden, het gene gy waarlyk
 gelooft? — Gy gelooft dat 'er Een God is!
 dat is wel: Maar wat is God? — EEN
 GEEST! — Maar wat is een Geest? —
 Kan de REDEN u onderrichten wat ei-
 gen-

(y) Hier van zal in het vervolg breedvoeriger
 gesproken worden.

genlyk een Geest is? — Op zyn hoogst genomen ontkennderwyze; Onstoffelyk, Onzienelyk, enz. — Maar wat is eigenlyk een Geest? — Hier moet de Reden zwynen! — En echter gelooft gy op het Goddelyk getuigenis, dat 'er Een God is! God is een Geest! niet tegenstaande gy door de REDEN niet kunt begrypen, noch die vrage kunt beantwoorden, wat is een Geest? — Verder, gy gelooft, dat God van EEUWIGHEID bestaat zonder begin! Zeer wel: Maar kunt gy door de REDEN begrypen de Eeuwigheid Gods? — Gy gelooft, dat God de Waereld uit niet geschapen heeft! Zeer wel: Maar kunt gy dit door de REDEN begrypen? Is dit niet zelfs by u een geloofstuk? En met recht: Trouwens, dit hebben de geloovige Hebreewen, door alle Eeuwen heenen, gelovig omhelst en beleeden, בהימונותא

מסתכלין דאתחננו עלמא במלתא דאלהא
והלן דנתחנן הוּי מן אילן דלא מתחנן

Door het GELOOFE verstaan wy dat de Waereld door het WOORD GODS is toebereid, alzoo dat de dingen die men ziet, niet geworden zyn uit dingen die gezien worden. — En zoude dit tegen de Reden stryden, deze hooge verborgenheid van de EEUWIGE GENERATIE DES ZOONS, die de Reden verre te boven gaat, ja zelfs de Engelen niet kunnen begrypen, TE GELOOVEN OP HET GODDELYK GETUIGENIS? — Hier moeten wy, Geliefde Broeders! alle

over-

overleggingen ter nederwerpen, en alle hoogte die haar verheft tegen de kennisse Gods, en alle gedachten gevangen leiden! — Het moet ons stervelingen genoeg zyn, dat de Eeuwige Wysheid des Vaders, tot tweemaal toe van hem zelve betuigd, Ik was *Spr. 8:*
GEBOREN voor de afgronden waren! — 24-29.
Het moet ons nietig stof genoeg zyn, dat de gezegende Mesias, het besluit verhaalende, met zoo veel nadruk zegt, JEHOVAH heeft tot my gezegd, GY ZYT *Pl. a: 7.*
MYN ZOON, HEDEN HEBBE IK U GE-
GENEREERD! — Dat Goddelyk getuigenis moeten wy eerbiedig en geloovig omhelzen, als het Woord van den God der Waarheid, en leggen tot den eenigen grond van ons Geloof! — „ De Eeuwige
„ Wysheid des Vaders, schenke U den Geest
„ des Geloofs, om volgens het Goddelyk getui-
„ genis, in de ZOONE GODS te gelooven,
„ den ZOON te kussen, en op HEM te ver-
„ trouwen! — DIE IN DEN ZOONE
„ GELOOFT, HEEFT HET EEUWIGE
„ LEEVEN!” — Eindelyk

IV.) De vierde gewichtige
Waarheid, die de Eeuwige Wysheid des
Vaders, de Zoone Gods, ons hier leerd,
is, ZYN EEUWIG VERMAAK BY DEN
VADER, vervat vers 27-31. waar hy
van hem zelve met nadruk betuigt,

ברכינו שמים שם אני בחקו הוּי על-פני *Spr. 8:*
ההוּם : באמצו שחקים ממעל בעוּ עינו *27-31.*